

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

---

Nr.134 din 08 mai 2025

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Aviz repetat

la proiectul de Hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)” (număr unic 1135/CS/2024)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat în mod repetat proiectul de Hotărâre a Guvernului „Cu privire la aprobarea Foii de parcurs privind „Reforma administrației publice” (criteriu de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană)” (număr unic 1135/CS/2024), în continuare Proiect

CALM a analizat prevederile Proiectului în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL), stabilind următoarele.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă, nr. 435-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală, nr. 436-XVI din 28.12.2006;
- ❖ Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, etc.

3. Constatări/obiecții

CALM a stabilit că Proiectul este elaborat în contextul cadrului de negociere pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană, iar scopul principal al Proiectului este „modernizarea administrației publice în conformitate cu standardele europene, având ca obiectiv principal îmbunătățirea serviciilor publice în beneficiul cetățenilor.

Reiterăm că nu este clară conexiunea Proiectului cu Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 126 din 15 martie 2023, precum și cu Programului de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 352 din 07 iunie 2023. *Se propune ca cel puțin în partea introductivă din Anexa la Proiect să fie menționat că Foia de*

parcurs este parte componentă (concretizează și completează), dar nu substituie Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030 și Programul de implementare, pentru anii 2023-2026, a Strategiei de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030. Argumentele din Sinteza la Proiect întăresc și mai mult temerile noastre că avem două scenarii de Reformă a administrației publice, unul prioritar conform Proiectului, și unul „declarat” conform documentelor de politici menționate (notă: constatăm repetarea la nesfârșit a neconsecvenței în promovarea diferitor documente de politici începând cu anul 2012). Respectiv este necesară și schimbarea denumirii Proiectului în: „Foaia de parcurs privind unele măsuri prioritare de reformare a administrației publice ca criterii de referință în procesul de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană”, cu introducerea referințelor propuse mai sus.

La rezultatul strategic „Administrația publică dispune de mijloacele necesare și este în măsură să realizeze reformele prin intermediul unei gestionări eficiente a fondurilor UE (de preaderare/structurale) reiterăm necesitatea completării cu: „Acțiunea 4. Crearea Fondului privind co-finanțarea din partea autorităților administrației publice locale a proiectelor din fondurile UE și alte fonduri externe. Decembrie 2027. Cancelaria de Stat. Ministerul Finanțelor”. Acest Fond este foarte important pentru întărirea capacităților APL de absorbție a fondurilor UE. *Cele propuse în Tabelul de Sinteza la Proiect nu rezolvă situația, doar tergiversează procesul, cu impact negativ asupra APL, și acesta poate fi considerat un fond special.*

La Capitolul „Serviciul public și managementul resurselor umane”, la Acțiunea 1 de la rezultatul strategic „Atractivitatea funcției publice și retenția funcționarilor publici sporite, prin aplicarea unui sistem meritocratic și transparent de accedere și promovare în funcție publică, remunerare adecvată care reflectă echitatea și stimulează performanța și cultura organizațională axată pe dezvoltarea capitalului uman în serviciul public”, liniuța a treia ” – reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă)” *reiterăm să fie completată după cum urmează: „– reducerea numărului valorilor de referințe până la 3 (cu excepția procurorilor și judecătorilor care au promovat evaluarea extraordinară/externă), precum și descentralizarea sistemului de salarizare la nivelul autorităților administrației publice locale conform principiului autonomiei locale”.* Argumentele din Tabelul de Sinteza la Proiect nu pot fi acceptate, adică sectorul justiției este posibil să fie excepție, iar pentru restul sistemul de salarizare este „un sistem unitar”, în pofida principiilor constituționale și internaționale ale descentralizării administrative și autonomiei locale (!?).

La pct. 2.1. din Acțiunea 2 de la rezultatul strategic menționat mai sus *nu este clară sintagma „implementat pe un eșantion reprezentativ”, iar re-evaluarea posturilor trebuie să aibă la bază analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în stat.* La fel pct. 4.2 – 4.4. din Acțiunea 4 de la același rezultat strategic *trebuie să facă referință și la nivelul local, nu doar APC*, deoarece modalitatea/procedura de concurs trebuie să fie similară, la fel sistemul de dezvoltare în carieră trebuie să fie interoperabil dintre nivelul central și cel local. *Același lucru putem menționa și la Acțiunea 5, respectiv ce poate face real nivelul de conducere central fără nivelul similar local? În Tabelul de Sinteza la Proiect se fac unele precizări, inclusiv sunt confirmate temerile menționate mai sus. Atragem încă odată atenție că cele propuse de autor vor purta un caracter subiectiv și superficial (notă: admitem că va avea la bază doar cifre și criterii exclusiv economico-financiare), singura soluție viabilă rămâne a fi analiza/revizuirea competențelor și atribuțiilor conform rolului și funcțiilor autorităților publice în limitele domeniilor de interes național sau local/ regional, a principiilor subsidiarității, descentralizării și autonomiei locale.*

La Capitolul „Organizare, responsabilitate și supraveghere” de la rezultatul strategic *„Sistemul administrației publice centrale este raționalizat și eficientizat printr-un cadru de reglementare unitar, coerent și transparent, eliminarea suprapunerilor și delimitarea clară a diferențelor dintre autoritate publică și instituție publică” se propune să fie introdusă Acțiunea I cu următorul conținut:* „Acțiunea 1. Competențele administrației publice centrale și administrației publice locale sunt delimitate și reglementate conform principiilor subsidiarității, descentralizării administrative și autonomiei locale: 1.1. Domenii și competențe de nivel central și nivel local analizate și reevaluate. Iulie 2025 **Cancelaria de Stat**. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.2. Cadru normativ primar elaborat și aprobat. Octombrie 2025 **Cancelaria de Stat**. Comisia paritară pentru descentralizare. 1.3. Prima etapă a implementării demarată, în baza cadrului normativ primar și subsecvent elaborat și aprobat, inclusiv a mecanismului integral de delegare de competențe de la un nivel la altul. Ianuarie 2026 **Cancelaria de Stat**. Comisia paritară pentru descentralizare.”. **Respectiv Acțiunea 1 se propune să devină Acțiunea 3**, pentru a respecta o ordine firească a lucrurilor (se restructurează mai întâi autoritățile apoi putem vorbi de instituțiile publice fondate de primele), **iar Acțiunea 3 se propune să devină Acțiunea 4 și în finalul acesteia se propune de introdus ”și locale”** (necesarul de personal trebuie stabilit nu doar la nivelul APC – reforma nu este doar centrală dar a întregului sistem al administrației publice). **Respectiv termenii acțiunilor ulterioare pot fi extinși. În pofida precizărilor din Tabelul de Sinteză la Proiect, reiterăm că cele propuse se încadrează în abordarea complexă a problemei și finalmente crearea unui sistem de administrație publică eficient, conform rezultatului strategic proclamat în Proiect.**

La Acțiunile 1 și 2 de la rezultatul strategic *„Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.” se propun următoarele modificări, în contextul celor menționate mai sus:*

„Acțiunea 1. Cadrul normativ privind reforma administrației publice locale este îmbunătățit devenind un instrument eficient de furnizare a serviciilor publice adecvate și accesibile populației:

1.1. cadrul normativ privind reforma administrației publice locale, aplicabil celor două nivele ale administrației publice locale, elaborat și aprobat, gradual îmbunătățit în baza rezultatelor evaluării procesului de **descentralizare, cooperare intercomunitară și amalgamare voluntară**, implementat în perioada 2024-2026;

1.2.elaborarea modelelor de reformă pentru autoritățile publice locale, reieșind din lecțiile învățate în procesul de **descentralizare, cooperare intercomunitară, delegare de competențe**, de amalgamare voluntară și principiile îmbunătățirii calității serviciilor publice.”

„Acțiunea 2. Capacități a administrației publice locale sporite prin utilizarea unor mecanisme de consolidare cum ar fi: **cooperarea intercomunitară, delegarea de competențe (pe verticală și orizontală)** și amalgamarea teritorială voluntară , încât autoritățile publice locale sunt mai eficiente în furnizarea serviciilor publice de calitate, adecvate cerințelor cetățenilor și accesibile lor;

2.1 cadrul normativ privind formele de cooperare **și delegare** între autoritățile administrației publice locale modificat.”.

Cu regret în Tabelul de Sinteză la Proiect iarăși se încercă de a deviza problemele, deja cu referință la diferite documente de politici „(PAG, PA CS ; PNA, Program SRAP ș.a.)”, care au refuzate de a fi făcută referință la început, deși rezultatul strategic este general și cuprinde totul: *„Autoritățile administrației publice locale au capacitate de a furniza într-o manieră echitabilă servicii publice adecvate și accesibile populației, prin consolidarea capacităților administrative a autorităților publice locale și prin implementarea politicilor locale de dezvoltare.”.*

În final, reiterăm că la Compartimentul „Managementul Finanțelor Publice” din Anexa la Proiect *lipsește prevederi privind intenția de consolidare a sistemului finanțelor publice la nivel local precum și a sistemului de finanțare a proiectelor de investiții la nivel local, concomitent salutând trecerea în revistă în Tabelul de Sinteză la proiect a unor rezultate atinse în domeniu.*

Ținând cont de cele menționate, CALM reiterează că Proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea propunerilor menționate mai sus, inclusiv își manifestă disponibilitatea de a discuta cele menționate într-o ședință de lucru.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec.: V. Rusu, expert CALM
tel. 0795 88 165; 022 22 35 09